

Dosarul nr. 2ra-454/23
2-21145152-01-2ra-22032023

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud. T. Andronic)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A.Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

DECIZIE

19 iulie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Aliona Miron
Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Aliona Donos
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Cheptene Mihail,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria satului Recea, raionul Strășeni împotriva lui Cheptene Mihail cu privire la obligarea demolării construcției edificate neautorizat și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Primăria satului Recea, raionul Strășeni, casată hotărârea din 18 iulie 2022 a Judecătoria Strășeni, sediul Central și emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii,

c o n s t a ț ă:

La 29 septembrie 2021, Primăria satului Recea, r-nul Strășeni, în persoana Primarului Sergiu Cheptene, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Cheptene Mihail, cu privire la obligarea demolării construcției edificate neautorizat și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la data de 30 iulie 2021, Comisia administrativă din cadrul autorității publice locale și un reprezentant al Inspectoratului de Poliție Strășeni, au întocmit procesul-verbal nr.4, în baza căruia se atestă că pârâtul Cheptene Mihail, a instalat neautorizat un gard și a edificat anumite construcții inginerești, pe lotul de teren cu numărul de contur 276, cu destinația – plantații de protecție, situat în satul Recea din raionul Strășeni.

A menționat reclamantul că Cheptene Mihail a fost invitat la întocmirea de către Comisia administrativă din cadrul autorității publice locale, a procesului-verbal nr.4 data de 30 iulie 2021, însă a refuzat să se prezinte la ședința comisiei administrative și să semneze actul respectiv.

A afirmat reclamantul că în scopul soluționării pe cale amiabilă (extrajudiciară) a litigiului, a expediat o somație la data de 07 septembrie 2021 în adresa pârâtului

Cheptene Mihail, prin care i-a solicitat acestuia să demoleze gardul și construcțiile inginerești, edificate pe lotul de teren public situat în satul Recea, însă pârâtul nici după recepționarea somației, nu a demolat gardul și construcțiile edificate neautorizat.

Solicită reclamantul admiterea cererii de chemare în judecată și obligarea pârâtului să demoleze construcția edificată neautorizat pe lotul de teren cu numărul de contur 276, cu destinația-plantății de protecție, și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 18 iulie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Central acțiunea depusă de Primăria satului Recea, r-nul Strășeni a fost respinsă, ca neîntemeiată.

La 15 iulie 2022, Primăria satului Recea, r-nul Strășeni, a depus cerere de apel nemotivată, iar la 09 noiembrie 2022 a depus cerere de apel motivată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 18 iulie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Primăria satului Recea, r-nul Strășeni, a fost casată hotărârea din 18 iulie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii depusă de Primăria satului Recea, r-nul Strășeni. A fost obligat Cheptene Mihail să demoleze îngrădirea și construcțiile inginerești care se aflau pe teritoriul cu nr. de contur 276, din s. Recea, r-nul Strășeni, cu destinația – plății de protecție. A fost încasat de la Cheptene Mihail în beneficiul statului suma de 100 lei, cu titlu de taxa de stat, pentru depunerea cererii de chemare în judecată, suma de 75,00 lei, cu titlu de taxa de stat pentru depunerea cererii de apel, iar în total suma de 175 lei.

La 03 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Cheptene Mihail a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului, a invocat că de către instanța de apel a fost încălcată procedura de examinare în ordine de apel, fiind încălcat dreptul apelantului de a fi auzit, de a fi prezent la ședința de judecată, deoarece la data de 30 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice avocatul său a depus o cerere de amânare a examinării cererii de apel pe motiv că este antrenat în alt proces de judecată, instanța de apel ignorând cererea de amânare și a dispus examinarea cererii de apel în lipsa apelantului.

A menționat că instanța de apel neîntemeiat a casat hotărârea primei instanțe, or, prima instanța corect a menționat că cererea de chemare în judecată conține niște cerințe generale, conține probe care reflectă o situație juridică generală.

A susținut că, incorect instanța de apel a pus la baza deciziei sale procesul-verbal contravențional prin care dânsul a fost sancționat pentru tăiere ilegală sau vătămarea arborilor și arbuștilor, deoarece acesta nu are nici o tangență cu litigiul în cauză și nu prezumă că recurentul a construit gard și construcții inginerești.

Consideră că decizia contestată nu este motivată, or, instanța de apel nu a arătat în motivarea sa motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 01 decembrie 2022.

Din actele cauzei rezulta că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa electronică a reprezentantului recurentului Cheptene Mihail, avocatul Hedeș Daniela, croitor_daniela@yahoo.com la data de 07 februarie 2023 (f.d. 111).

Astfel, recursul declarat la 03 martie 2022, este în termen.

La data de 23 martie 2023, copia recursului a fost expediată în adresa intimatului Primăria s. Recea (f.d. 130), cu înștiințarea despre depunerea referinței.

Intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 21 iunie 2023 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile expuse în referință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din materialele dosarului rezultă că, înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Primăria satului Recea, r-nul Strășeni a solicitat obligarea demolării construcției edificate neautorizat și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii și a dispus respingerea acesteia.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de Primăria satului Recea, r-nul Strășeni, a ajuns la concluzia temeinicii acestuia, casării hotărârea din 18 iulie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, și emiterii unei noi hotărâri de admitere a acțiunii depusă de Primăria satului Recea, r-nul Strășeni. A fost obligat Cheptene Mihail să demoleze îngrădirea și construcțiile ingineresti care se aflau pe teritoriul cu nr. de contur 276, din s. Recea, r-nul Strășeni, cu destinația – plății de protecție. A fost încasat de la Cheptene Mihail în beneficiul statului suma de 100 lei, cu titlu de taxa de stat, pentru depunerea cererii de chemare în judecată, suma de 75,00 lei, cu titlu de taxa de stat pentru depunerea cererii de apel, iar în total suma de 175 lei.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea deciziei, a constatat că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 26 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile

procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecătii și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Conform art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședință de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

Conform art. 208 alin. (1) din Codul de procedură civilă, amânarea procesului se admite doar în cazurile prevăzute de prezentul cod.

În conformitate cu art. 376 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecarea cauzelor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

Materialele cauzei atestă că la 15 august 2022 Primăria satului Recea, r-nul Strășeni, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii din 18 iulie 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă.

Prin încheierea din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost acceptată spre examinare cererea de apel și a fost stabilită examinarea acesteia în ședință de judecată publică pentru data de 01 decembrie 2022, ora 12:00 (f.d. 100).

La 22 noiembrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a expediat la adresele electronice ale participanților la proces citația pentru ședința din 01 decembrie 2022 (f.d. 101).

La 30 noiembrie 2022 avocatul Hedeș Daniela a depus cerere de amânare, prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată din 01 decembrie 2022 în legătură cu faptul că este ocupată la aceeași oră în altă ședință de judecată la Judecătoria Strășeni, sediul Central, care a fost stabilită anterior prin coordonare cu părțile dosarului respectiv (f.d. 102, verou).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 01 decembrie 2022, la ședință s-a prezentat doar reprezentantul apelantului Primăria satului Recea, r-nul Strășeni (f.d. 103-104).

Instanța de apel, examinând cererea de amânare depusă de avocatul Hedeș Daniela, a respins cererea, motivând că avocatul nu a prezentat dovada participării sale în altă ședință de judecată și a considerat posibilă continuarea examinării apelului în lipsa intimatului Cheptane Mihail și a reprezentantului Hedeș Daniela.

Astfel, instanța de apel a examinat în fond apelul și a pronunțat dispozitivul deciziei din 01 decembrie 2022, admitînd apelul declarat de Primăria satului Recea, r-nul Strășeni cu casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Analizând circumstanțele enunțate, în contextul normelor de drept citate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel urma să admită cererea de amânare depusă de către avocatul Hedeș Daniela și să stabilească

o altă ședință de judecată pentru examinarea apelului, or, conform prevederilor Codului de procedură civilă, amânarea procesului se admite doar în cazurile prevăzute de prezentul cod, iar, art. 206 alin. (5) stipulează că la solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

Respectiv, instanța de recurs consideră că în speță, existau motive întemeiate pentru amânarea ședinței de judecată, avocatul Hedeș Daniela indicând în cererea din 30 noiembrie 2022 că este antrenată în alt proces (f.d. 102, versou).

Astfel, pentru asigurarea respectării dreptului garantat al părților la un proces echitabil, instanța de apel urma să amâne ședința de judecată din 01 decembrie 2022 și să acorde posibilitate intimatului Cheptene Mihail și reprezentantului acestuia, avocatul Hedeș Daniela, de a-și expune poziția în privința cererii de apel depuse de Primăria satului Recea, r-nul Strășeni împotriva hotărârii primei instanțe, cu atât mai mult că ședința a cărei amânare a fost solicitată, a fost prima ședință de examinare a apelului numită de Curtea de Apel Chișinău.

Se reține că unul din principiile procesului echitabil, rezultând din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, este contradictorialitatea între părțile care sunt parte a procesului. Pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat, procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate și observațiile formulate și de a face comentarii în legătură cu ele.

Respectarea principiului egalității armelor presupune că, fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât să se mențină un echilibru corect.

Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și a le discuta.

Prin urmare, în condițiile în care participantul la proces a fost privat de dreptul de a participa la examinarea cauzei în ordine de apel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că nu constituie decât o îngrădire a dreptului acestora de a beneficia de un proces echitabil, cu respectarea principiilor procesului civil reglementate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

Din considerentele menționate și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Cheptene Mihail.

Se casează integral decizia din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria satului Recea, raionul Strășeni împotriva lui Cheptene Mihail cu privire la obligarea demolării construcției edificate neautorizat și încasarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni

Aliona Donos

Mariana Pitic